

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра іноземних мов

"Затверджую"
В.о. ректора ОНМедУ,
д. мед. н., професор
Р.С. Васьянов

« 12 » 09 2020р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНОЗЕМНА МОВА

підготовки: докторів філософії на III освітньо-науковому рівні
галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність: 228 - «Педіатрія»
Розробники: доц. Єршомкіна Г.Г., доц. Русалкіна Л.Г.

Одеса
2020

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» складена на підставі освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки докторів філософії зі спеціальності 228 «Педіатрія» ОНМедУ, затвердженою Вченою Радою ОНМедУ від 25.06.2018 року (протокол №12)

Програму обговорено на засіданні кафедри від «17» 08 2020 р.

Протокол № 1

Завідувач кафедри [підпис] доц. Єрьомкіна Г.Г.

Програму ухвалено на засіданні предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін від «10» 08 2020 р.

Протокол № 1

Голова предметної циклової методичної комісії, [підпис], доц. Єрьомкіна Г.Г.

Програму затверджено на засіданні ЦКМР «16» 09 2020 р.

Протокол № 1

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Програма навчальної дисципліни «Іноземна мова» стосується поглибленого вивчення професійно спрямованої іноземної мови для підготовки магістрів зі спеціальності 228 «Педіатрія» до складання кандидатського іспиту.

Програма навчальної дисципліни передбачає вивчення особливостей англійської мови медичного спрямування, яка є засобом спілкування лікарів з іншомовними пацієнтами, засобом обговорення етапів лікування на медичних консиліумах, використовується під час проведення професійних перемов із зірубіжними колегами, протягом виступів на міжнародних конференціях.

Програма навчальної дисципліни визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання, та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни "Іноземна мова" є специфіка письмового та усного медичного мовлення у процесі роботи з іншомовними науковими джерелами інформації та медичною і фармацевтичною документацією, а також у професійному формальному та неформальному спілкуванні.

Міждисциплінарні зв'язки базуються на вивченні здобувачами: 1) української та англійської граматики і словотвору, а також латинської мови, та інтегруються з цими дисциплінами; 2) нормальної та патологічної клінічної анатомії, гістології, цитології та ембріології, клінічної хімії, загальної та клінічної патологічної фізіології, мікробіології, вірусології та імунології, фармакології, загальної фармації та клінічної фармакології, пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії, інфекційних хвороб, сімейної медицини, фтизіопульмонології, внутрішньої медицини як підгрунтя для англійської професійної діяльності фахівця-науковця в галузі медицини.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Іноземна мова»

1.1. Основна мета курсу англійської мови для аспірантів та пошукувачів – досягти рівня знань, навичок і мовленнєвих умінь, який забезпечить необхідну для фахівця комунікативну взаємодію у сферах професійного та академічного спілкування в усній та письмовій формах.

2. Інформаційний обсяг дисципліни «Іноземна мова» складається з 6 кредитів ЄКТС (180 годин); усього 90 аудиторних годин та 90 годин для самостійної роботи.

1.2. Основними завданнями вибіркової навчальної дисципліни є:

1) опрацювання неадаптованих англомовних фахових медичних текстів з урахуванням особливостей медичної термінології і наукового стилю мовлення;

2) читання та розуміння змісту; складання анотацій та резюме наукових статей із зарубіжних журналів; ділове листування; робота з медичною документацією іноземною мовою;

3) дискурс англійською мовою на професійну тематику;

4) формування професійно зрієнтованої англомовної компетенції у аспірантів.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти).

Згідно з вимогами освітньо-наукових програм спеціальностей, дисципліна забезпечує набуття аспірантами компетентностей:

- загальні компетентності (ЗК): ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5

- спеціальні (фахові, предметні, СК): СК1, СК2, СК3, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі медицини
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню. ЗК2. Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права. ЗК 3. Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті. ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 1. Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі медицини, майбутньої професійної діяльності у сфері вищої медичної освіти. СК 2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини. СК 3. Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері медицини.

	<p>СК 4. Володіння сучасними методами наукового дослідження.</p> <p>СК5. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.</p> <p>СК6. Здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження, його роль у суспільстві.</p> <p>СК7. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.</p> <p>СК 8. Оприлюднення результатів наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.</p>
--	---

Результати навчання

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання (ПРН), формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8

<p>ПРН 1. Застосовувати науково-професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування.</p> <p>ПРН 2. Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо.</p> <p>ПРН 3. Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення.</p> <p>ПРН 4. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.</p> <p>ПРН 5. Використовувати результати наукових досліджень в медичній практиці, освітньому процесі та суспільстві.</p> <p>ПРН 6. Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.</p> <p>ПРН 7. Представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому, відповідно до національних та міжнародних стандартів.</p> <p>ПРН 8. Організувати навчання учасників освітнього процесу при виконанні наукової та освітньої діяльності та впливати на їх соціальний розвиток.</p>

Результати навчання для дисципліни.

Аспірант (здобувач) має знати:

- теоретичні засади англомовного професійного мовлення;
- основні напрями використання навичок і вмінь англомовного професійного мовлення;
- лексичні, граматичні та стилістичні аспекти англійської мови;
- нормативні вимоги до письмового і усного мовлення;
- загальні правила написання і анутовання медичних статей за фахом;
- складові англомовної професійної компетенції.

Аспірант (здобувач) має вміти:

- розуміти зміст автентичних англомовних текстів академічного та професійного змісту;

- презентувати детальну професійну інформацію, вживаючи відповідну медичну термінологію;
- залучатися до дискусій, висловлювати свою думку стосовно змісту та форми матеріалу, що обговорюється;
- продукувати медичні тексти академічного та професійного спрямування.

3. Структура навчальної дисципліни «Іноземна мова»

Організація навчального процесу здійснюється згідно з структурою курсу.

Практичні заняття розподіляються на 4 змістових розділи, сформованих на основі компетенцій, які формуються в межах відповідних розділів. Програмою передбачено такий розподіл годин:

Назва розділу	Кількість годин		Очікувані результати навчання
	Аудиторні	СР	
1. Принципи роботи з автентичними іншомовними джерелами інформації	20	20	По завершенні аспіранти зможуть: 1) читати оригінальну літературу за фахом, використовувати різні види читання: студійного (вивчаючого), ознайомлювального, переглядового, пошукового, реферативного; 2) проводити різні логічні операції (аналіз, синтез, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, аргументування, узагальнення і висновок), вилучати головну та другорядну інформацію; 3) творчо аналізувати та оцінювати факти, отримані з різних інформаційних джерел; 4) трансформувати текстовий матеріал в ході змістової редукції та компресії інформації; опрацьовувати великий обсяг англійської інформації з метою підготовки реферату.
2. Професійна та ділова документація	26	16	По завершенні аспіранти зможуть: 1) оформляти отриману з іноземних джерел інформацію у вигляді перекладу, реферату, анотації; 2) робити реферативний та анотаційний переклад; 3) писати тези, оформляти заявки на участь в міжнародній конференції. 4) працювати з медичною документацією
3. Науково-дослідна робота: особливості іншомовної комунікації	28	36	По завершенні аспіранти зможуть: 1) логічно і цілісно як в смисловому, так і в структурному відношеннях висловити точку зору з проблеми дослідження; 2) скласти план і вибрати стратегію повідомлення, доповіді, презентації з проблеми наукового дослідження; 3) установлювати і підтримувати мовний контакт з аудиторією за допомогою адекватних стилістичних засобів

			(пояснення, визначення, аргументація, висновки, оцінки явищ); 4) спілкуватися з проблем мети, методів та засобів дослідження, обробки даних, висновків та інших аспектів наукової роботи; робити презентації на семінарах, конференціях, тощо
4. Академічне та професійне спілкування	16	18	По завершенню аспіранти зможуть: 1) спілкуватися з колегами на науково-професійні теми (участь в міжнародних конференціях, міжнародних грантах і програмах обміну в галузі наукових досліджень); 2) дотримуватися правил мовленнєвого етикету наукового діалогічного спілкування; 3) вести діалог проблемного характеру з використанням адекватних мовних форм (питання, згода/незгода, заперечення, порівняння, протиставлення, прохання та ін.); 4) володіти стратегією і тактикою спілкування в полілогах (дискусія, диспут, дебати);
Всього:	90	90	

Теми практичних занять навчальної дисципліни «Іноземна мова»

Тематичний план				
№	Зміст заняття		Обсяг в годинах	
			практичні заняття	СР
1. Принципи роботи з автентичними іншомовними джерелами інформації				
1.	Мета і завдання курсу вивчення іноземної мови		2	2
2.	Особливості наукової медичної підмови	Особливості вживання артикля з медичними термінами. Множина іменників грецького і латинського походження тощо.	2	2
3.	Види читання іншомовної автентичної літератури за фахом	Порядок слів у реченні. Головні та другорядні члени речення.	2	2
4.	Особливості користування словниками та довідковою літературою. Види словників.	Види термінів: терміни-слова, терміни-словосполучення, аббревіатури; багатозначні терміни тощо.	2	2
5.	Особливості та структура	Архітектоніка наукової	4	4

	медичних статей за фахом.	медичної статті		
6.	Підготовка монологічного висловлювання за інформацією наукової статті.	Часи дієслів групи Simple	4	2
7.	Підготовка діалогічного висловлювання за інформацією наукової статті.	Типи питальних речень.	2	4
8.	Компресія наукової статті.	Особливості вживання та перекладу речень у пасивному стані.	2	2
2. Професійна та ділова документація				
9.	Професійний документ як спеціальний вид ділового мовлення	Пасивний стан дієслів. Безособові речення.	4	2
10.	Медичні довідки. Лікарняна документація.	Абревіатури і скорочення. Типи скорочень. Специфіка медичних абревіатур і скорочень. Переклад абревіатур.	2	4
11.	Типи анотацій і рефератів.	Дієприкметники Participle I і Participle II	4	2
12.	Складання Curriculum Vitae.	Принципи перекладу власних назв. Транскрипція і транслітерація.	2	1
13.	Складання резюме.	Числівник. Кількісні і порядкові числівники. Читання дат, позначення часу.	2	1
14.	Складання ділового листа.	Кліше і формули англomовного ділового листування.	4	2
15.	Складання реферату.	Інфінітив, його форми та функції.	4	2
16.	Складання анотації.	Об'єктний інфінітивний комплекс (складний додаток)	4	2
3. Науково-дослідна робота: особливості іншомовної комунікації				
17.	Складання плану дослідження	Вираження майбутнього часу дієслів	2	2
18.	Використання мовних зразків (отримання інформації, обговорення, пропозиції, тощо).	Модальні дієслова та їх еквіваленти Часи групи Continuous.	2	4
19.	Складання презентації до конференції.	Ступені порівняння прикметників та прислівників. Конструкції порівняння.	2	2
20.	Складання доповіді на наукову конференцію.	Типи підрядних речень. Сполучники.	2	2
21.	Підготовка інформації про наукову діяльність.	Часи дієслів групи Perfect	2	4

22.	Підготовка монологічного повідомлення про проблему, мету та методи дослідження.	Суб'єктний інфінітивний комплекс (складний підмет)	2	4
23.	Підготовка монологічного повідомлення про науковий експеримент.	Дроби. Читання формул. Узгодження часів	4	4
24.	Аргументування наукової роботи.	Непряма мова	4	2
25.	Висновки з наукової роботи.	Герундій, його форми та функції.	4	4
26.	Узагальнення наукових даних роботи.	Емфатична конструкція it is (was) ... that (who) ... та інші емфатичні конструкції.	2	2
27.	Складання галузевого термінологічного словника.	Основні словотворчі моделі, афікси та терміноелементи медичної термінології	2	6
4. Академічне та професійне спілкування				
28.	Приїзд, від'їзд, розміщення учасників конференції.	Правила заповнення анкет і формулярів (умовні скорочення, тощо)	2	2
29.	Програма конференції. Запрошення і реєстрація учасників.	Письмові кліше ділової комунікації	2	2
30.	Типи засідань. Порядок денний.	Письмові кліше ділової комунікації	2	2
31.	Документи, необхідні для організації конференції, кореспонденція.	Письмові кліше ділової комунікації	2	4
32.	Процедура конференції. Голосування.	Кліше усної ділової комунікації	2	2
33.	Дискусія. Протокол засідань.	Умовний спосіб дієслів	2	2
34.	Доповіді, звіти, повідомлення, вітання.	Система часів англійської мови (узагальнення)	2	2
35.	Захист рефератів.		2	2
Всього:			90	90

5. Методи навчання

Викладання навчальної дисципліни «Іноземна мова» на практичних заняттях забезпечується методичними розробками для кожного практичного заняття, наочними засобами навчання для кожного заняття (презентації, відеолекції), інформаційним ресурсом кафедри, структурованими алгоритмами контролю вмінь. Загалом використовуються наступні методи:

- 1) репродуктивні методи (ділові рольові ігри, моделювання заданої ситуації, тощо);
- 2) пошукові методи (робота з довідковою літературою, електронними пошуковими інформаційними системами, тощо);

3) перцептивні методи (відеоуроки, зустрічі з представниками англomовних країн, тощо);

4) логічні методи (мовні вправи, «кейс-стаді» або аналіз конкретної ситуації)

Самостійна робота при вивченні вибіркової навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи, наочними засобами навчання (відеолекції, презентації), інформаційним ресурсом кафедри, тематикою самостійних робіт, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Вивчення дисципліни завершується іспитом.

6. Методи контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей кожної теми і передбачає:

- тести вхідного та заключного контролю рівня знань з теми практичного заняття у формі усного опитування, письмової роботи, чи онлайн-тесту;

- контроль практичних навичок шляхом виконання різних видів мовних вправ, ситуаційних завдань тощо.

7. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль. Оцінювання успішності вивчення тем дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою. Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою до двох знаків після коми.

Підсумковий контроль. Вивчення навчальної дисципліни завершується іспитом.

Поточний контроль і оцінювання навчання аспірантів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння теоретичних знань, рівня сформованості компетентностей.

Поточний контроль здійснюється за такими **критеріями**:

1. Активність та результативність роботи аспіранта протягом навчання.
2. Якість виконання поточних завдань.
3. Виконання завдань для самостійного опрацювання.
4. Якість виконання письмових поточних контрольних робіт, усних відповідей на практичних та семінарських заняттях.

8. 1. Структура індивідуальної навчально-дослідної роботи

Індивідуальна навчально-дослідна робота має містити такі елементи:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст.
3. Вступ.
4. Основна частина з 2 – 3 розділів (теоретичний, практичний, методичний).
5. Висновки.
6. Словник основних понять (100 термінів).
7. Список використаних джерел.
8. Додатки (за необхідністю).
9. Резюме дослідження іноземною мовою (2 – 3 сторінки).

8.2. Вимоги до оформлення роботи

Індивідуальну навчально-дослідну роботу друкують на аркуші паперу формату А4 (міжрядковий інтервал – 1,5).

Абзацний виступ має бути однаковим по всій роботі і дорівнювати 5 знакам (1,25 – 1,3 см). Поля: ліве – 30 мм; праве – 10 мм; верхнє та нижнє – 20 мм. Шрифт Times New Roman. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті. 12

9. Вимоги до складання кандидатського іспиту іноземної мови.

Відповідно до вимог Типової програми «Курс іноземної мови для підготовки аспірантів і здобувачів немовних спеціальностей до кандидатського іспиту», затвердженої Міністерством освіти і науки України (Київ, 1993), до складання кандидатського іспиту допускаються аспіранти та здобувачі, що мають відповідний рівень мовної підготовки, склали заліковий тест (позааудиторне читання літератури за фахом обсягом не менше 300 сторінок по 2500 тис. знаків кожна) на кафедрі іноземних мов та підготували реферат з проблеми наукового дослідження. Реферат складається з україномовного огляду наукових робіт, прочитаних іноземною мовою або українського перекладу оригінальної статті з фаху наукового дослідження (розділ монографії) обсягом 20 машинописних сторінок, словника (100 термінів даної галузі науки) та повідомлення про наукове дослідження, викладеного іноземною мовою, в обсязі 2 машинописних сторінок.

Про актуальність та якість виконаного перекладу або підготовки оглядового реферату слід отримати відгук (рецензію) спеціалістів з даної галузі науки.

Для написання реферату та підготовки домашнього читання вимагається обов'язкове використання джерел наукової спеціальної літератури іноземною мовою, видані за кордоном монографії, статті, доповіді, повідомлення, які не є перекладом з іноземних мов і не перекладені на рідну мову.

До реферату (перекладу) слід додати ксерокопію використаної літератури.

10. Структура кандидатського іспиту.

1. Читання і письмовий переклад із словником рідною мовою оригінального тексту з фаху. Обсяг – 2000 друкованих знаків. Час виконання 45 хв.
2. Письмове анотування іноземною мовою (500 друкованих знаків) українського тексту загальнонаукового характеру обсягом 4000 – 4500 друкованих знаків. Час виконання 40 хв. Допускається використання словників.
3. Тест з граматики, лексики, читання (1 година).
4. Співбесіда іноземною мовою з питань наукового дослідження і фаху.

11. Критерії оцінювання.

Звітними документами про складання кандидатського іспиту є: реферат і протокол з результатами іспиту. Загальна оцінка виводиться на підставі результатів іспиту та оцінки за реферат. Оцінювання проводиться за 5-бальною шкалою. Для оцінювання екзаменаційних робіт аспірантів використовуються такі критерії:

Оцінка **"відмінно"** ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, опрацювання рекомендованої літератури, вміння використовувати набуті знання для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Відповіді на питання білету мають бути вірними та повними, оформлення відповідей – акуратним, логічним та послідовним. Припускаються незначні випадкові погрішності, які не надають суттєвого впливу на повноту та змістовність відповіді.

Оцінка **"добре"** ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач. Оцінка "добре" ставиться за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "відмінно", при наявності незначних помилок. Оформлення виконаного завдання має бути охайним.

Оцінка **"задовільно"** ставиться за часткове, неповне засвоєння програмного матеріалу та недостатнє вміння у розв'язанні практичних задач. Оцінка "задовільно" ставиться за умови, якщо завдання в основному виконане та мету завдання досягнуто, а аспірантів у відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка за дисципліну є середнім арифметичним двох складових (розраховується як число, округлене до цілого):

- 1) середній поточний бал як середнє арифметичне всіх поточних оцінок;
- 2) традиційна оцінка за іспит.

Отриманий середній бал за дисципліну конвертується в оцінку за 200-бальною шкалою шляхом помноження середнього арифметичного на 40.

Шкала оцінювання рівня опанування дисципліни

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	
185 – 200	Відмінно	5
151 - 184	Добре	4
120 – 150	Задовільно	3
<120	Незадовільно	2

12. Рекомендована література:

1. Англійської мова для аспірантів очної форми навчання : Навч. посіб. для аспірантів і наукових співробітників / Г.Г. Єрьомкіна, Л.Г. Русалкіна. Одеса, 2017. 54 с.
2. English for PostGraduate Students. Англійська мова для аспірантів та здобувачів : Навч. посіб. для студ. вищ. навч закл. К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. 276 с.
3. Англійська мова для аспірантів та наукових співробітників : Навчальний посібник для вузів / Валерій Кирилович Шпак, Тамара Іванівна Бондар, Зінаїда Федорівна Кириченко, Дарина Михайлівна Колесник, Леся Петрівна Дегтярьова . Київ : Центр навчальної літератури, 2005 . 351 с.
4. Ільченко О.М. Англійська для науковців: семантика, прагматика, переклад : підручник / НАН України, Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов. Вид. 2-ге, доопрац. Київ : Наукова думка, 2010. 288 с.
5. Английский язык для аспирантов медицинских вузов: уч. пособие / З. Р. Палютина. Уфа: Изд-во ГБОУ ВПО БГМУ Минздрава России, 2013. 141 с.
6. Английский язык для аспирантов медицинских ВУЗов. Учебно-методическое пособие для аспирантов / И.В. Семенчук. Гродно: ГрГМУ, 2007. 76 с.
7. Grice Tony. Nursing.1 : Show you care in English : student's book / Tony Grice ; with additional material by Antoinette Meehan. New York : Oxford University Press, 2007. 135 p.
8. Медичний переклад [Електронний ресурс] // Бюро перекладів «Традос». Режим доступу : <http://www.trados.com.ua/ua/med.html>.
9. Английский язык для аспирантов. English for Post-Graduates / Учеб.-метод. пособие для аспирантов / Авт.-сост.: О. И. Васючкова, Н. И. Князева, Л. В. Хведченя, Т. Г. Лукша. Мн.: БГУ, 2005. 125 с.
10. Vicent Montalt. Medical Translation and Interpreting / Vicent Montalt // Handbook of Translation Studies : Edited by Yves Gambier and Luc Van Doorslaer. Vol. 2. John Benjamin Publishing Company, 2011. P. 79–84.